N°. 220. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Dingsdag 16 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Het brusselsch blad *de Lynx* kondigt voor stellig aan de benoeming van den generaal *Goblet* tot minister van oorlog, en die van den heer *de Puydt* tot chef van het personeel aan dit departement; hetzelve voegt er bij dat beide aanstaanden Dingsdag reeds in functie zouden treden.

— Den 9den heeft men te Oudenaarde den grond afgebakend, om er [illegible] een paviljoen ten dienste van vorst *Leopold* te bouwen. De architekt *Suys* is met het ontwerp van dit gebouw belast. Eerstgemelde zal op zijne terugtogt naar Brussel ook nog de stad Audenaarde bezoeken, alwaar reeds toebereidselen voor de ontvangst worden gemaakt. Onder anderen zou er op het stadhuis een feestbanket gegeven en bij die gelegenheid de zaal met tapijten worden behangen, den slag van Audenaarde voorstellende en vervaardigd in het jaar 1600, in de toenmaals aldaar bestaande beroemde tapijtfabriek.

— Behalve het ijzeren kruis voor de diensten aan de revolutie bewezen, zullen de personen aan wie hetzelve toegekend wordt ook eene achthoekige bronzen medaille, eene zinnebeeldige voorstelling van de revolutie van 1830 houdende, ontvangen. De commissie voor de toewijzing der kruisen heeft van hare aanspraak op hetzelve afstand gedaan.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 98⅝; Nap. 87; Sp. perpet. 5 pCt. 37½, 38; 3 pCt. 26.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den September.

Volgens het *Journal des Débats* heeft de kamer der procures te Madrid, in hare zitting van den 3den dezer, het ontwerp van wet, waarbij don *Carlos* van het regt tot den Spaanschen troon vervallen zonde worden verklaard, onveranderd aangenomen. Bij een koninklijk dekreet van den 28sten Augustus [illegible] van [illegible] in [illegible] gesloten.

Voorts leest men in het *Journal de Paris*:

« Een karlistisch bulletin, dat te Bayonne in menigte werd verspreid, vermeldt dat de stad Bergara op den 5den dezer door den pretendent werd ingenomen. De waarheid is, dat de insurgenten een oogenblik tot in genoemde plaats zijn doorgedrongen, doch vervolgens door de bezetting en door de ingezetenen met aanmerkelijk verlies zijn teruggedreven."

In bijzondere berigten van Bayonne van den 7den dezer schrijft men, dat de generaal *Rodil*, nadat men te Elisondo eenige verdedigingswerken had opgeworpen, aldaar eene bezetting van 1000 man heeft achtergelaten, en vervolgens ook Urdach en andere grensplaatsen deed versterken. Het schijnt voorts, dat de troepen der koningin don *Carlos* onophoudelijk vervolgen en dus ook thans den weg naar Biscaye zijn ingeslagen, waar men zegt dat hij door *Jaureguy* te Villabora in het naauw gebragt, de wijk heeft genomen. *Zumala Carreguy* bevond zich op den 4den in de nabijheid van Pampeluna, zich naar Estella begevende. Een zijftigtal insurgenten hebben te Jubiri Mendi het geleide overvallen, dat de monnikken van Roncevaux, op last van den generaal *Rodil*, naar Pampeluna moest overbrengen, en zijn deze geestelijken alzoo in vrijheid gesteld. De troepen der koningin schijnen eindelijk, even als de insurgenten, groot gebrek aan levensbehoeften te lijden; men heeft hen, tegen betaling, een goede voorraad brood, wijn en brandewijn uit de Fransche depôts toegezonden.

Uit Madrid wilde men te Bayonne, onder dagteekening van den 30sten Augustus, vernomen hebben, dat de additionele artikelen van het viervoudig verbond in den raad van ministers waren overwogen, en dat bij die gelegenheid door eenige der raadsleden op de noodzakelijkheid werd aangedrongen, dat voor 't minst de noorder grensplaatsen door Fransche troepen werden bezet, om des te eerder aan den kostbaren oorlog in de Baskische provinciën een einde te maken. Dit gevoelen had echter bij hunne ambtgenooten geduchten weerstand gevonden. De terugkomst der koningin regentes, in de nabijheid der hoofdstad, werd minder aan het verdwijnen der cholera, dan wel aan de gedurige strooptogten der insurgenten toegeschreven, die genoegzaam iedere nacht het koninklijk gezin in deszelfs vorig verblijf kwamen verontrusten.

— De maarschalk *Gérard* bevindt zich niet beter.

— De minister van binnenlandsche zaken, de heer *Thiers*, zal den koning op zijnen togt naar Compiegne vergezellen. Naar men verneemt is de voorgenomene reis naar de Zuidelijke departementen om geene andere reden afgesteld, dan omdat men zich door welvertrouwde berigten overtuigd had, dat de bevolking zeer ongunstig voor het tegenwoordig gouvernement is gestemd, en hoogst waarschijnlijk van die stemming zou doen blijken.

— De schade onlangs te St. Etienne en in de omstreken door de overstrooming der Loire gesticht, wordt op niet minder dan 3 millioenen franken begroot. Men heeft eene inschrijving geopend om in de noodzakelijke behoefte te voorzien.

— De fondsen waren heden (11 *September*) genoteerd: 5 pCt. kont. 104,35; 3 pCt. 76,15; Nap. renten 95; Sp. perpet. 5 pCt. 34⅝; 3 pCt. 25; Cortes 44⅞; alles op kontant genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den September.

Vrijdag avond half elf ure is te Amsterdam op het oude kerkplein in een groot gebouw, gedeeltelijk dienende tot bergplaats van hout en turf, toebehoorende aan den heer *Smit*, brand ontstaan, doch gelukkiglijk dadelijk met behulp van twee spuiten gebluscht.

— Van den Helder wordt gemeld, dat Zr. Ms. brik *de Snelheid* den 12den dezer wederom naar zee is gezeild.

— Op den 10den dezer is de stedelijke mobiele schutterij van Groningen die stad onder de hartelijke vreugdebewijzen der ingezetenen weder binnengerukt. De geheele stad was met loofwerk en bloemen versierd en prijkte met ontelbare vlaggen. Aan de stads-grenzen werd het bataillon door eene commissie uit den stedelijken raad, bij monde van den heer Mr. *H. O. Feith*, welkom geheeten, waarop hetzelve onder het gejuich der menigte de stad binnentrok. Op de groote markt werd hetzelve door den burgemeester met eene gepaste aanspraak verwelkomd [illegible] de Groninger jufferschap het vroeger door haar geschonken [illegible] dezelve eenige [illegible] Deze aan vrolijkheid gewijde dag werd met prachtige vuurwerken des avonds besloten.

— Vorst *Leopold* en zijne echtgenote zijn zaturdag avond van hunnen togt door de Vlaanderen te Brussel teruggekomen.

— Te Antwerpen waren zaturdag genoteerd: Belg. 98⅝; Nap. 87; Sp. perpet. 37½, ⅜; 3 pCt. 26; Bras. 77½.

Volgens berigten uit Lissabon over Engeland ontvangen bevond dom *Pedro* zich weder ernstig ongesteld.

— Ter Londensche beurs van den 12den waren genoteerd: de 5 pCt. gecons. 90⅞; H. W. S. 2½ pCt. 51¼; Sp. 49; Port. 79½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12 September.

Volgens het ministeriëel avondblad heeft het gouvernement berigten van de Spaansche grenzen vernomen, dat de geheele vallei van Roncal, ten voordeele der jonge Koningin de wapenen heeft opgenomen. Voorts zoude de partij van don *Carlos* dagelijks door desertie gevoelige verliezen lijden.

— Het blijkt thans uit de officiële berigten uit Madrid van den 3den dezer, dat het ministerie, in de zitting der kamer van afgevaardigden van den vorigen dag, niet zoo als men vroeger veronderstelde, eene nederlaag heeft geleden, maar integendeel, het eerste artikel der bekende petitie naar zijnen zin heeft doen wijzigen. Het ontwerp luidde: » De individueele vrijheid wordt beschermd en gewaarborgd; geen Spanjaard zal verpligt zijn iets te doen, dat de wet niet uitdrukkelijk bevolen." Ofschoon men het beginsel goedkeurde, vond men het laatste gedeelte dezer bepaling niet wel voor de omstandigheden, waarin de natie op dit oogenblik verkeert, berekend en deed voornamelijk de bedenking gelden, dat velen, daarop steunende, welligt gehoorzaamheid zouden weigeren, aan verordeningen van politie of dergelijke, die in 't algemeen belang, vooral in onrustige tijden worden gevorderd. Het was na ten aanzien der oorspronkelijke voordragt, dat er eene staking van stemmen plaats hadt en toen dit voor verwerping geld, werd er overeenkomstig het gevoelen der ministers eene andere redactie ter tafel gebragt en genoegzaam met eenparige stemmen aangenomen, welke aldus inhoudende was: » De wetten beschermen en verzekeren de individueele vrijheid." Evenzeer is het eenigzins voorbarig geweest, dat men heeft aangekondigd dat de kamer der procures in hare zitting van den 3den het ontwerp van wet, waarbij don *Carlos* van het regt tot den troon vervallen zoude worden verklaard, onver-

anderd zoude hebben goedgekeurd. Het is waar dat zich de meerderheid voorloopig voor de aanneming heeft verklaard, of liever heeft besloten het ontwerp in overweging te nemen. De eigenlijke discussie over de bijzondere bepalingen werd tot eene volgende zitting verschoven.

— Te gelijk met de Engelsche dagbladen, [illegible] van Bordeaux melding gemaakt van eene [illegible], welke gemeenschappelijk door de gouvernementen van Oostenrijk, Pruissen, Rusland, Rome, Sardinien, Napels en L[illegible] bestuur zoude zijn gerigt, en waarvan het doel [illegible] onderling overeengekomen schikkingen in de bevrediging van het Schiereiland te voorzien. De volgende zouden de bepalingen zijn, [illegible] in deze nota, waarvan overigens de echtheid [illegible] twijfel getrokken, zouden zijn voorgesteld:

Art. 1. De Infante Dona *Isabella II* zal onmiddelijk aan den Infant don *Carlos Lodewijk*, oudsten zoon van *Karel V*, geboren den 31sten januarij 1818, worden verloofd.

2. Hoezeer verloofd, zal genoemde Infant zich tot zijn achttiende jaar niet naar Spanje mogen begeven.

3. De Infant zal het luitenant-generaalschap van het koningrijk, voor de plegtige viering van zijn huwelijk, niet eerder kunnen uitoefenen, dan nadat hij 21 jaren heeft bereikt.

4. Het Spaansch Regentschap zal, onmiddelijk nadat de verloving heeft plaats gehad, aan den Infant don *Francisco de Paula de Bourbon* worden opgedragen.

5. De Koningin *Maria Christina* zal dadelijk het Spaansch grondgebied verlaten, onder genot eener behoorlijke jaarwedde.

6. Noch *Karel V*, noch eenig lid van zijn gezin zal zich, zonder de voorloopige toestemming van het gouvernement en der cortes, naar Spanje mogen begeven, voor dat de Infant Don *Carlos Lodewijk* zijne meerderjarigheid heeft bereikt.

7. De mogendheden, die deze nota hebben onderteekend, verbinden zich de aftreding van don *Carlos* tot deze voorwaarden te bewerken.

8. Dezelfde mogendheden zullen de rust in de Baskische provincien en Navarre weten te herstellen, onder waarborg harer bijzondere wetten en voorregten.

9. Voor alle staatkundige misdrijven zal eene geheele amnestie worden afgekondigd.

10. De meergenoemde mogendheden zullen onmiddelijk het kabinet van Madrid erkennen, en hunne gezanten van geloofsbrieven voorzien.

11. Dona *Maria da Gloria*, Koningin van Portugal, zal in het huwelijk treden met den Infant don *Francisco d'Asis*, oudsten zoon van den Infant don *Francisco de Paula*, geboren den 13den mei 1822.

12. Tot aan de meerderjarigheid van genoemden Infant zal het regentschap in Portugal door de cortes worden uitgeoefend.

13. De ondergeteekende mogendheden zullen, met Engeland en Frankrijk, de instandhouding van het gouvernement en de instellingen van Spanje, zoo als die thans bestaan, waarborgen, en gemeenschappelijk alle revolutionaire bewegingen te keer gaan.

14. Onder deze voorwaarde verbinden zich de onderteekenaars om het gouvernement van Portugal te erkennen, en hunne gezanten van geloofsbrieven te voorzien.

15. Aan dom *Miguel* zal eene behoorlijke jaarwedde worden toegelegd, en hem zijne goederen terug gegeven.

16. Aan *Karel V* en aan ieder lid van zijn gezin zal eene jaarwedde worden uitgekeerd, en zal men hem het vrije genot geven zijner thans gesequestreerde eigendommen.

17. De vorenstaande bepalingen zullen aan de goedkeuring der kortes van Madrid en Lissabon worden onderworpen.

18. Het Portugeesch gouvernement zal de oude betrekkingen met Rome weder aanknoopen, om het vertrouwen en de goede vriendschap, die vroeger met het pauselijk bestuur bestonden, te herstellen.

— De *Moniteur* bevat heden eene koninklijke ordonnantie, waarbij wordt bepaald, dat de openvallende plaatsen in het leger, immers bij de infanterie en kavallerie, voortaan voor de helft door avancement, voor de andere helft door officieren à la suite, zullen worden vervuld. Dit stuk wordt vooraf gegaan door een zeer uitgebreid rapport van den maarschalk *Gerard*, waarbij deze het noodzakelijke te kennen geeft, om zich niet alleen stiptelijk tot de uitgaven bij het budget vastgesteld te bepalen, maar daarenboven groote bezuinigingen in te voeren. Tot dat einde meent hij in de eerstvolgende zitting der wetgevende kamers het lang gewenscht ontwerp van wet, omtrent de zamenstelling der kadres, ter tafel te brengen en langs dien weg de werkelijke uitgaven van het leger aanmerkelijk te verminderen.

Heden (12 September) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. fonds 104,50; 3 pCt. 76,30; Nap. renten 93; Sp. perpet. 5 pCt. 35¾; 3 pCt. 2¾; Cortes 41; alles op kontant.

DUITSCHLAND.

Koningsbergen, den 2den September.

In het dagblad van Koningsberg leest men: „Volgens eene alhier ontvangene mededeeling, hebben de Poolsche vlugtelingen, welke verledes jaar, overeenkomstig hunne begeerte, te Dantzig naar Amerika ingescheept waren, doch [illegible] in Engeland aan wal te zijn gegaan, geweigerd hadden verder te reizen, [illegible] bij een door hen [illegible] onderteekend adres [illegible] nog naar Amerika te worden vervoerd. Dit is een nieuw bewijs van de wispelturigheid dezer vlugtelingen, die [illegible]

hun hoogste geluk beschouwen, wat zij eerst kort te voren als een maatregel van dwang en als hun ongeluk wilden doen voorkomen."

— Prins *Adalbert* van Pruissen is den 4den september te Warschau aangekomen, in wiens tegenwoordigheid groote wapenschouw werd gehouden.

[illegible]

— De Zwitsersche landdag heeft, in hare zitting van den [illegible], het rapport aangehoord der commissie, welke met de herziening der bondakte belast werd. Het is daaruit gebleken, dat de bondsleden onderling al te zeer verschillen, om thans met eenig vertrouwen op eenen goeden uitslag dit werk te ondernemen, zoodat men besloten heeft zulks tot een volgend jaar uit te stellen, en [illegible] tot wijziging hunner instructien uit te noodigen [illegible] de instructien gerefereerd, welke men aan het voorzittend kanton bij het sluiten van den landdag gewoon is achter te laten. Wat de buitenlandsche aangelegenheden betreft, wordt [illegible] aanbevolen, de eer, waardigheid en onafhankelijkheid van het bondgenootschap, gelijk het eenen vrijen en onzijdigen staat betaamt, te handhaven; de kantons aan derzelver verpligting te herinneren, om hunne militaire magt in behoorlijken staat te houden; te waken voor het onderhoud der vriendschappelijke betrekkingen met de vreemde staten, daarbij tot grondslag nemende de getrouwe vervulling der pligten door het volkenregt opgelegd; in geval van onverwacht gevaar de noodige troepen op de been te brengen, en de provisionele bevelhebbers te benoemen, binnende [illegible] den landdag, om den opperbevelhebber en den chef van den algemeenen staf te verkiezen; eindelijk den landdag bijeen te roepen, indien in een der naburige staten den oorlog mogt uitbarsten. Binnenslands zal het voorzittend kanton de algemeene belangen naauwkeurig gadeslaan, indien soms hier of daar wanorden mogten voorvallen, de rust trachten te herstellen; hetzij door het zenden van commissarissen, hetzij door den invloed der aangrenzende kantons, hetzij eindelijk door het ligten van troepen; bij ernstiger voorvallen zal onmiddelijk de landdag worden zamengeroepen.

Vervolgens heeft de eerste afgevaardigde van het voorzittend kanton, de burgemeester *Hirzel* van Zurich, naar gewoonte de zitting met eene gepaste aanspraak gesloten, die zich intusschen door eenen zeer ernstigen toon, ten aanzien van de woelingen der onruststokers ook in Zwitserland, onderscheidde.

— De nota van den Oostenrijkschen gezant, vroeger aan het kantonnaal bestuur van Bern gerigt, doch thans aan het voorzittend kanton medegedeeld, heeft aanleiding gegeven, dat men van de zijde van het bondgenootschappelijk bewind het kanton Bern eene ernstige vermaning heeft toegezonden, om voor 't vervolg alle verwikkelingen met de aangrenzende staten voor te komen.

— De Oostenrijksche *Beobachter* berigt uit Konstantinopel, van 19 Augustus:

„De laatste tijdingen uit Aleppo van 27 Julij bevestigen de berigten, welke voor eenige dagen uit Alexandrie hier waren aangekomen: *Ibrahim*-pacha was in de stad den 1sten dezer met 1800 man [illegible] vergezeld, alwaar hij met zijnen vader, *Mehemed-ali*, eene bijeenkomst had, ten gevolge waarvan hij met 14,000 man voetvolk en 2500 ruiters tegen de opstandelingen van Naplous uitrukte. Volgens bovengemelde berigten was *Mehemed*-ali in Jaffa achter gebleven; daarentegen had *Emir*-beschir, de vorst der Drusen, die tot gouverneur van Syrie tot Latakia benoemd was, zich met 10,000 man naar Samaria in beweging gesteld. Naar luid van eenen brief van *Mehemed*-ali, welke kort voor het vertrek dezer berigten te Aleppo ontvangen was, had *Ibrahim*-pacha Naplous vermeesterd; rust en orde waren in Syrie hersteld, en *Mehemed* maakte zich gereed om naar Alexandrie terug te keeren.

„De Beylikdschi der Porte, *Nuri*-effendi, heeft den last ontvangen, om met den gezant des konings van Griekenland in onderhandeling te treden over het tusschen de Porte en Griekenland te sluiten handelsverdrag.

„De pest verspreidt zich meer en meer. Voor eenige dagen is de gewezen stedevoogd van den Pacha van Egypte, *Osman*-pacha, die in den afgeloopen winter herwaarts gekomen was, aan die ziekte overleden."

Te Weenen waren den 5den dezer genoteerd: 5 pCt. 98; 4 pCt. 88; Partialen 136; Bankactien 1234.

De plagen van het tegenwoordig Maatschappelijk Leven.

Ofschoon voorstanders van een gematigden vrijzinnigen — anders gezegd — grondwettigen regeringsvorm, behooren wij echter niet tot degenen, die daarin en daarin alleen, zoo als zij nog onlangs te kennen gaven, den zekersten weg tot zedelijke beschaving en ware verstandsverlichting vinden.

Wij zouden mitsdien weligt over den zoogenaamden triomf der nieuwe staatkunde een geheel ander oordeel vellen, en ons onder de ultravoorstanders dier begrippen moeten rangschikken, wanneer geene droevige voorbeelden onze ervaring hadden doen toenemen, de gevaarlijke gevolgen ons doen zien hadden van een blind vertrouwen in de woorden en leerstelsels van onze nieuwere demagogen. Immers, nimmer heeft er een tijd bestaan, waarin meer over vooruitgang in beschaving en verlichting gesproken is, dan in de tegenwoordige eeuw, welke dan ook die der *verlichting* genoemd wordt, en zeker tevens is het, dat er geen tijden bestaan hebben, waarin de zeden en handelingen der menschen zoo weinig beantwoordden aan de grondbeginselen, die gezegd worden de maatschappij te besturen en voor te lichten.

Is dat de geest van eenen *Condorcet*, *Diderot* of van eenen *Voltaire*, die nog als lijkwormen aan het ziektegend maatschappelijk ligchaam knagen, of zijn het de wonden, die zij vroeger daaraan hebben toegebragt, en die hunne opvolgers tot eenen invretenden kanker hebben gemaakt?

Wij hebben gezocht, ja met volharding! gezocht, om ons te overtuigen, of wij ook dwaalden in ons oordeel over den geest onzer eeuw, doch tot ons innig leedwezen hebben wij tot nog toe niet kunnen bespeuren, dat wij onregtvaardig of eenzijdig waren. In de handelingen der meeste constitutionele volken en gouvernementen, zagen wij, helaas! niets dan verbastering van zeden en van beginselen, en bijna nergens dien vasten voortgang in veredeling van het menschdom, welke het beloofde gevolg zoude hebben moeten zijn der nieuwe principen, die onze eeuw zoo bijzonder kenmerken.

De hoofdbron van die veredeling zoude de Julij-omwenteling geweest zijn. Hoe subliem was het Fransche volk niet achter dezelfs barrikaden! Op hoevele *Leonidassen* hadden de Franschen niet te verwijzen! De roemrijke daden der Julij-helden konden niet genoeg bezongen worden, want hoe menigmaal, tot walgens toe, ook uitgetrompet, hun die er de vruchten van plukten, ontbrak het dagtoe nog aan woorden en uitdrukkingen. Het was te heerlijk, te grootsch, te . . . subliem! Welke voorbeelden om na te volgen! Ook aan navolging ontbrak het niet, voor 't minst beroemden de September-helden zich er op.

Het sublieme, souvereine volk begreep echter nog niet grootsch genoeg geweest te zijn, en wilde nog dezelfde staaltjes harer grootheid aan den dag leggen; doch nu was het blad gekeerd, want plotseling was de Fransche taal rijk genoeg, om het doemwaardige van die herhaling uit te drukken. Die zelfde *Leonidassen* waren nu lage moordenaars en roovers, omdat de vruchten-plukkers der eerste proeve begrepen, dat men die wel tegen anderen, maar niet tegen hen mogt in 't werk stellen. Achter barrikaden, achter huizen en uit vensters op de koninklijke troepen te vuren; — hoe laaghartig voor een edel en dapper volk! Men vergat echter, dat bij een naburig volk, 't welk men als broeder en kind omhelsd had, het ijzer in edel metaal werd gevat, om de borst van zulke laaghartige moordenaars te brandmerken!

De godsdienstige begrippen, de algemeene volks-zedekunde, deze palladiums van het maatschappelijk leven, deze hoofdbronnen van rust en geluk, werden het eerst aangerand, bespottelijk gemaakt en in een hatelijk daglicht geplaatst. Dit waren de eerste vruchten, die de Julij-omwenteling voortbragt, die de grondzuilen van staten en volken met verwoesting bedreigden. De geheiligste regten zagen wij door de gouvernementen, die zich uit een chaos van de laagste hartstogten aan het hoofd der quasi-voortgang gesteld hadden, miskennen, en alle middelen begunstigen die de eerste beginselen der zedekunde als volkssprookjes deden voorkomen. Frankrijk gaf in alles het voorbeeld, en de gouvernementen die zich aan de zegekar der Julij-omwenteling gehecht hadden, volgden deze [illegible]

Het [illegible] welke voorbeelden men te vergeefs in [illegible] der oude en nieuwe geschiedenis zou zoeken; men had nog niet beleefd, dat een gouvernement een troep laag gespuis aanstelt, om te rooven en te plunderen; men had het nog niet gezien, dat een vorst, te midden van zulke kanibalen, de gruwelijkste tooneelen van regeringloosheid door woorden en gebaarden als 't ware aangemoedigde. Een *Leopold* moest er optreden, laag genoeg om zijne eigenlijke roeping te miskennen, en de waarheid te staven, dat, zoo de boom is, zoo ook de vruchten uitvallen. Waar zijn voorbeelden in de geschiedenis van het regt, dat eene menigte op heeterdaad betrapte bende dieven en plunderaars, in massa worden vrijgesproken? Bij de oude Grieken, Romeinen, Karthagers, en ook bij de latere volken, gelijk zulks in onze dagen, en nu in deze loopende oogenblikken nog blijkt, werden de helden, die voor hun vaderland, voor de vrijheid en onafhankelijkheid gestreden hadden, bij hunnen terugkeer met bloemen en lauweren bekransd, terwijl feesten getuigden van de erkentenis hunner medeburgers, en van de hooge waarde, die men in de betoonde blijken der verhevenste volksdeugden stelde. En wanneer onze nazaten, op den regten weg der beschaving teruggevoerd, eens zullen lezen, dat de bewoners der hoofdstad, der vorstelijke residentie, van een land, dat zich met Frankrijk onder het verlichtste en beschaafdste van ons werelddeel plaatst, dat meende reuzenschreden gemaakt te hebben, in dien gewaanden voortgang van veredeling in beginselen, die uit de emancipatie der volken moest voortkomen, met toelating en welligt met begunstiging hunner bewindhebbers, feesten bereidde voor den terugkeer dier boosdoeners, aan het straffend zwaard der geregtigheid onttrokken; — welk oordeel zullen zij dan moeten vellen, over hetgeen de geest onzer eeuw veredeling van het menschdom noemt? En toch boogt de hedendaagsche zoogenaamde verlichting uit den boezem van Frankrijk voortgekomen, op een gouvernement, dat zich constitutioneel *par excellence* noemt, — op het eerste gewrocht der nieuwere staatkunde!

Wenden wij onze oogen naar het zuiden, waar de leer der Julij-omwenteling, die zoogenaamde leer der veredelde beschaving is doorgedrongen, dan moeten wij met walging de oogen afwenden, want de eerste persone, waarop ons oog ginds zoude rusten, zoude zijn eene boeleerende vrouw bij het lijk van haren echtgenoot, om die vrouw te hooren spreken van de heerlijkheid der zedekunde, die eene nieuwe staatsinrigting, als 't ware gelouterd, aan het volk zoude schenken. Het nog rookend priesterbloed zoude getuigen voor de beginselen, die men den volken geleerd heeft, en welker gevolgen welligt door de eerste encyclopedisten niet vermoed zijn geworden!

In vroegere jaren hebben wij vrijheid gelijkheid en broederschap hooren prediken, en dezelfde leerstellingen hebben wij in onze dagen hooren [illegible]; [illegible] tegen [illegible], dat daardoor andere beginselen in het leven werden geroepen, die in het maatschappelijk verkeer indrongen en als plagen van het menschdom dezelfs heerschappij vestigden.

De eerste dier plagen, de eerste vruchten der nieuwere begrippen is de *onverzadelijke gelddorst*, welke onze overweging voor een volgend artikel inroept. D. P.

DE FRANSCHE SCHILDER *GUDIN*.

De heer Theophile Gautier zegt in een beoordeelend overzigt van de Tentoonstelling van Schilderijen en andere voortbrengselen der beeldende kunsten, dit jaar te *Parijs* gehouden, onder andere, het volgende over de kunstwerken van den Schilder Gudin: » Nooit heb ik iets ter wereld » bespottelijkers gezien dan de schilderijen, die de heer Gudin dit jaar op » de Tentoonstelling gebragt heeft. Zijn *Gezigt van Venetie* is iets bijzon» der afschuwelijks, en men zou het in geen dubbeltjes rarekijkkast be» geeren. Het water is op de allerongerijmdste wijze bewerkt; men zoude » zeggen, dat het pilaargroeven waren. De personen in de gondels zijn » gedrogtelijk van kleur en teekening; de lucht heeft den vreemdsten en » onverklaarbaarsten toon. Er zijn ook van hem onderscheidene morgen» en avondstonden; ik kan mij het effect dezer watergezigten niet anders » bepalen, dan door dezelve te vergelijken bij het dojer van een ei, op » den rug van een poedelhond of op eene sneeuwparuik verspreid en » echter heeft de heer Gudin eene kolossale vermaardheid genoten en ge» niet dezelve nog."

Wij nemen deze kritiek bijzonder daarom op, dewijl er bij ons te lande sommigen zijn, die ontzaggelijk veel op hebben en geweldig hoog loopen met de stukken van Gudin, en de schilder-manier van dien Franschman wel voor het *nec plus ultra* van zeeschilderen zouden willen proclameren, tot groot nadeel der ware kunst en tot volkomen bederf van den goeden smaak. Men kan hieruit zien, hoe de Franschen zelve over hunnen landgenoot oordeelen, en het kan degenen leeren, die door *gallomanie* gedreven, of door gebrek aan goeden smaak, of uit zucht tot navolging van het meer gemakkelijke, of uit speculatie, zich niet door het *geöutreerde* van Gudins croc schildertrant te laten wegslepen, en nog minder om deszelfs stukken in vergelijking te brengen met die van onzen verdienstelijken Zeeschilder J. C. Schotel, in wiens schaduw zij niet kunnen staan; want, hoezeer wij ware verdiensten ook bij onze naburen huldigen, zoo beleedigt het ons vaderlandsch gevoel, dat Nederlanders zouden achterstellen Nederlandsch kunstwerk, hetwelk zich aanbeveelt door waarheid en zuiverheid van toon, en gekuischte uitvoering, zoo als het penseel van gemelden onzen beroemden landgenoot en van de kweekelingen zijner school, ons levert, en zulks tegen schilderijen, waarvan het gedrogtelijke door den Franschen landgenoot zelven erkend wordt. De schildertrant van Gudin zoude zeer goed voor kamerbeschildering zijn, wanneer deze nog in zwang ware; zoo als zijne schilderijen ook tot modellen voor papieren kamerbehangsels en schoorsteenstukken zich met veel vrucht en een goed gevolg laten gebruiken, daar zij bijna hetzelfde effect doen als een hoog geel theeblad met zwarte bloemen. — Het is er verre af, dat wij hiermede gerekend zouden willen worden, om al wat bij ons in de kunst aan de orde van den dag is, onbepaald voor fraai te verklaren. Neen, zoo ver gaat ons patriottismus niet, en opdat men ons ten deze regt versta, moeten wij hier nog bijvoegen, dat het ons smart het onkruid zoo welig onder de tarwe te zien opschieten, en men op onze Tentoonstellingen, van zoogenoemde Romantische schilders en wat niet al, vele stukken ziet, die aan de Fransche in het kakelbonte, theatrale en monstrueuse niets toegeven, maar waarvan men den meesters de eer moet toekennen, van grooten aanleg voor het decoratie-schilderen te bezitten. Wij wenschen, dat de ophanden zijnde Amsterdamsche Tentoonstelling te dezen minder dan de afgeloopene Rotterdamsche te wenschen zal overig laten.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, den 13den September

	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.		laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
NEDERLAND. pCt.				pCt.			
Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$	$51\frac{7}{8}$	52	$51\frac{7}{8}$	Cert. dito 18[illegible] 5	$97\frac{3}{4}$	$97\frac{13}{16}$	$97\frac{3}{4}$
dito dito 5	$98\frac{1}{4}$	$98\frac{3}{8}$	$98\frac{1}{4}$	Obl. te Lond. 5			
Uitgestel. dito.	$1\frac{11}{64}$			Cert. te Hamb. 5			
Kansbill. dito.	$22\frac{11}{16}$	$22\frac{13}{16}$	$22\frac{5}{8}$	Ins. in Assig. 6	$68\frac{1}{8}$	$68\frac{1}{4}$	
Amort. Synd. $4\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{16}$	$90\frac{1}{8}$	$90\frac{1}{16}$	Certific. dito. 6			
Dito dito. $3\frac{1}{2}$	$72\frac{7}{8}$	73	$72\frac{7}{8}$	POLEN.			
Schatkistbill. 6	$100\frac{3}{8}$			Aand. L. fl. 300			
Oorlogslast. . 5	$100\frac{3}{8}$			PRUISSEN.			
Leening 1831. 6				Dito dito R. 50.			
Hand.-Maats. $4\frac{1}{2}$	100			OOSTENRIJK.			
FRANKRIJK.				Aand. L. ƒ 100.			
Ins. Grootb. . 3				Dito dito » 250. 4			
ENGELAND.				Metalliek. . . 5	98	$98\frac{1}{4}$	
Dito p. 12 Aug. 3				Dito L. gen. . . 5			
SPANJE.				Dito. . . . . . $2\frac{1}{2}$			
Certific. Amst. 5	37	$37\frac{1}{2}$	$37\frac{5}{16}$	Obl. *Goll & C.* 5			
Dito ƒ 1000. . 3	$25\frac{1}{4}$	26	$25\frac{5}{8}$	Dito. 4			
Uitg. 3 pc Sch. 5	$12\frac{3}{16}$	$12\frac{5}{16}$	$12\frac{3}{16}$	Cert. Sch. dit. $2\frac{1}{2}$			
Cort. *B.* Lond. 5	$41\frac{5}{16}$	$41\frac{5}{8}$	$41\frac{3}{8}$	Ween. B. act. 3			
NAPELS.				DENEMARKEN.			
Certific. *L & B.* 5				Leen. te Lond. 3			
Dito *Falc. & C.* 5				BRAZILIEN.			
Leen. Lond. *R.* 5				Dito *Rotsch.* 5	$77\frac{7}{8}$		
RUSLAND.				GRIEKSCHE			
Obl. *Hope* $\frac{1798}{1816}$ 5	$103\frac{1}{8}$			Dito te Lond. 5			
Dito $\frac{1828}{1829}$ . . . 5	$103\frac{5}{8}$	$103\frac{3}{4}$					

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam van Zondag 14 September zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet, als: Binnenlandsche Werkl. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{7}{8}$; 5 pCt. $98\frac{3}{8}$; Kansbiljetten 22 $\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Buitenl. Sp. perpet. 5 pCt. 37 $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{13}{16}$; 3 pCt. $25\frac{5}{8}$; Cortes [illegible], $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{4}$; dito Coupons 22 $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Oostenrijk Metall. $98\frac{1}{4}$.

DOOR STERFGEVAL

UIT DE HAND TE KOOP:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS, ERF en PAKHUIS, staande en gelegen in de Halstraat op den hoek der Houtmarkt, lett. A. n°. 456, waarin sedert bijna anderhalve eeuw de Grossiers-Affaire in Sterke Dranken is uitgeoefend en een goed bestaan heeft opgeleverd, voorzien van *twee* logeable Boven- en Beneden-Kamers, alsmede van Regenbak, Welpomp, ruime Binnenplaats, *twee* groote Kelders en verdere Commoditeiten.

Een dito HUIS, naast het voornoemde, tot Mei 1855 in huur bij *Philip Hieff*.

Beide Huizen zijn in één perceel of afzonderlijk te koop, terwijl aan de koopers de gelegenheid zal gegeven worden, om een gedeelte der kooppenningen tegen 5 percent daarop gevestigd te laten.

Adres bij H. W. SCHRUIKES te Breda.

Uit de Hand te Koop:

Eene TILBERIJ. – Te bevragen bij de Uitgevers dezer.

TE HUUR,

OM OP DEN 1. NOVEMBER 1854, TE AANVAARDEN:

Een in de kom van het volkrijke dorp Wijchen, hoofdplaats van het kantop van dien naam, in het arrondissement Nymegen, gelegen *BUITENVERBLIJF*, bestaande uit een zeer ruim Huis met 4 Beneden- en 5 Boven-Kamers, Provisie-Kamer, Keuken, Waschhuis, Kelder, Grondpomp, Achterhuis en Stalling voor 4 Paarden met bijgelegen Tuin, beplant met de beste soort van Vruchtboomen. Te bevragen bij L. VAN DEN BOOGAARD, Rentmeester, te Wijchen.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN. AGENTSCHAP UTRECHT.

AANBESTEDING.

Op Maandag den 22sten September 1854, des middags ten *twaalf* ure, zal, in het Logement *den Doelen*, te Gorinchem, *ten overstaan* van den Notaris G. C. VAN APPELTERE *aldaar*, in het openbaar worden aanbesteed:

Het doen van eenige TIMMER-, METZEL- en VERWWERKEN, enz., aan het VEERHUIS, staande aan de Rivier de Linge, te Leerdam.

Zijnde deze *Werken* en de te doene *Leverancien*, breeder beschreven in het Bestek, hetwelk ter lezing ligt aan het voornoemde Veerhuis, mitsgaders ten kantore van den Notaris *van Appeltere*, te Gorinchem en aan het Agentschap der Domeinen te Utrecht, en alwaar binnen *drie dagen* vóór de Aanbesteding de noodige aanwijzing *in loco* zal worden gedaan.

De Agent van het Domein,
VAN DOORN.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

DIENST TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN.

Stoomboot DE BATAVIER. – Kapitein DUNLOP.

Van Rotterdam naar Londen.

Dingsdag 23 Sept., des middags ten 11½ ure.

Van Londen naar Rotterdam.

Zondag 21 Sept., des morgens ten 6½ ure.

Dienst tusschen ROTTERDAM, NYMEGEN en KEULEN.

Van Rotterdam naar Nymegen.

Woensd.	17 Sept.,	des morgens ten	3 ure.
Vrijdag	19	„	4 „
Zaturdag	20	„	4 „
Zondag	21	„	4 „
Maandag	22	„	4 „

Van Nymegen naar Keulen.

Woensd.	17 Sept.,	des morgens ten	6 ure.
Donderd.	18	„	6 „
Zaturdag	20	„	6 „
Zondag	21	„	6 „
Maandag	22	„	6 „
Dingsdag	23	„	6 „

Van Keulen naar Nymegen.

Woensd.	17 Sept.,	des morgens ten	6 ure.
Donderd.	18	„	6 „
Vrijdag	19	„	6 „
Zaturdag	20	„	6 „
Dingsdag	23	„	6 „

Van Keulen naar Thiel.

Maandag 22 Sept., des morgens ten 5 ure.

Van Nymegen naar Rotterdam.

Donderd.	18 Sept.,	des morgens ten	10 ure.
Vrijdag	19	„	10½ „
Zaturdag	20	„	11 „
Zondag	21	„	12 „

Van Thiel naar Rotterdam.

Dingsdag 16 Sept., des morgens ten 5 ure.

Dienst tusschen ROTTERDAM, ARNHEM en KEULEN.

Van Rotterdam naar Arnhem.

Donderd.	18 Sept.,	des morgens ten	6 ure.
Dingsdag	23	„	6 „

Van Arnhem naar Keulen.

Vrijdag	19 Sept.,	des morgens ten	6 ure.
Woensd.	24	„	6 „

Van Keulen naar Arnhem.

Zondag	21 Sept.,	des morgens ten	6 ure.
Vrijdag	26	„	6 „

Van Arnhem naar Rotterdam.

Woensd.	17 Sept.,	des morgens ten	9½ ure.
Maandag	22	„	9½ „

Dienst tusschen ROTTERDAM, ZIERIKZEE en GOES.

Van Rotterdam naar het Sas van Goes.

Donderd.	18 Sept.,	des morgens ten	6 ure.
Zaturdag	20	„	4 „
Dingsdag	23	„	6 „

Van het Sas van Goes naar Rotterdam.

Woensd.	17 Sept.,	des morgens ten	9 ure.
Vrijdag	19	„	9 „
Zondag	21	„	10 „

, Bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG te *Nijmegen* is, van een der beste Fabrijken in Duitschland, gevestigd, een Depôt van APOTHEKERS KARTONNEN DOOSJES, welke voor dezelfde prijzen als in de Fabrijken worden afgeleverd en waarvan men kosteloos de Prijs-lijst, even als de Monsters, op gefrankeerde aanvragen, kan bekomen.

Bij hem zijn uitgegeven:

1°. Zes GEZIGTEN DER STAD NIJMEGEN, in eenen netten omslag, met het wapen der stad en eene korte beschrijving der gezigten, als van 1°. het Stadhuis; 2°. de Groote of St. Stephens-kerk en de Latijnsche School; 3°. de Belvedère; 4°. de Kade aan de rivier de Waal en de Kraan; 5°. de Heidensche Kapel op het Valkhof en 6°. de Ruine op denzelfde wandelplaats. Prijs op Chineesch papier *f* 5,00, op gewoon velin papier *f* 3,00.

2°. DE TAAL EENS CHRISTENS, antwoord uit Nederland op *les Paroles d'un Croyant* van den Abt de Lamennais. Prijs 60 Cents.

BIJ BROESE EN COMP., TE BREDA,

IS GEDRUKT EN IN DE VOORNAAMSTE BOEKWINKELS IN ONS RIJK STEEDS VERKRIJGBAAR:

I. Mr. G. DORN SEIFFEN. *Handboek der Algemeene Geschiedenis.* Geschiedenis der Oostersche Volken. 1ste deel, 2de druk . . . . *f* 1,80.
——— Geschiedenis der Grieken. 2de deel, 2de druk . . . . „ 2,40.
——— Geschiedenis der Romeinen. 3de deel, 2de druk . . . . „ 3,00.
——— Geschiedenis der Middel-eeuwen. 4de deel. . . . . „ 4,80.
——— Nieuwe Geschiedenis. 5de deel, 1ste stuk . . . . „ 4,50.

II. ——— Handleiding der Algemeene Geschiedenis voor het onderwijs in Gymnasiën. In opgemelde volgorde in 5 stuks kompleet . . . . „ 7,85.

III. J. BOSSCHA. *Schets der Algemeene Geschiedenis en van die des Vaderlands.* 2de druk. In één deel kompleet. „ 2,80.

Dit werk is in drie afdeelingen onderscheiden, waarvan de eerste van bl. 4–120 de Oude Geschiedenis bevat, van de schepping des menschdoms (4000 jaren voor Christus) tot aan de vernietiging van het Romeinsche Rijk in het Westen (500 jaren na Christus.) De tweede – van bl. 120–182 de Geschiedenis der Middel-eeuwen (500-1500 jaren.) De derde tot aan onzen tijd.

IV. ——— *Grieksche Themata, of Verzameling van Opstellen*, tot het aanleeren van de Grieksche taal, naar de bijgevoegde regelen van derzelver *Syntaxis*. Eerste Klasse, 2de druk . . . . „ 1,10.
——— 2de en 3de klasse, 2de druk . . . . „ 1,40.
——— 4de klasse, 2de druk. . . . . „ 1,20.

V. NIEUW NEDERDUITSCH-FRANSCH EN FRANSCH-NEDERDUITSCH ZAK-WOORDENBOEK, volgens de spelling van de heeren *Siegenbeek* en *Weiland*, bevattende al de in beide Talen algemeen aangenomene woorden, benevens derzelver beteekenissen, en verrijkt met de meest gebruikelijke Kunstwoorden. Ten dienste der Scholen. In twee deelen, uit 1600 pagina's druks op velin papier bestaande, voor den geringen prijs van . . . . „ 5,50.

VI. LE PETIT TÉLÉMAQUE, *ou Recueil des Aventures de ce Héros*, augmenté d'un Petit Dictionnaire Mythologique et Geographique ainsi que d'un vocabulaire des mots les plus difficiles, avec leur traduction en Hollandais, Allemand et Anglais. 80 Cents. 2de édition, corrigée et augmentée.

Te BREDA bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.